

رمان‌های فرانته به ترتیب سال‌های انتشار: «روزهای رها شدن» در سال ۲۰۰۵، «عشق در دسرساز» در سال ۲۰۰۶، «دختر گمشده» در سال ۲۰۰۸، «سفر یک نویسنده» در سال ۲۰۱۶، «ساحل در شب» در سال ۲۰۱۶ و «اختراعات اتفاقی» در سال ۲۰۱۹ است

در هزارتوی جهان زنان چه می‌گذرد؟

در مورد النا فرانته و جهان داستانی «داستان‌های ناپل»

الهام اشرقی
نویسنده

تصویری که گفته می‌شد چهره نویسنده است و بعدها مشخص شد حقیقت ندارد

تویی که نمی‌شناختمت

در هر کجای دنیا اسم هر شاعر و نویسنده‌ای را که بیابوری، یک مختصر زندگی‌نامه‌ای از او در ذهن‌ها متبادر می‌شود. حالا اگر از علاقه‌مندان به ادبیات باشی که بیشتر از «مختصر» در مورد آن نویسنده یا شاعر آگاهی داری. این موضوع اما، در مورد النا فرانته صدق نمی‌کند. کسی نمی‌داند این نویسنده ایتالیایی کیست؟ او در هیچ محفل ادبی‌ای نمایان نشده است و تمام این سال‌ها با اسم مستعارش، النا فرانته، با جهان ادبیات ارتباط برقرار کرده است. ظاهر آنها شخص و یا مؤسسه‌ای که هویت او را می‌داند، ناشر ایتالیایی آثارش است. تنها اطلاعاتی که از او در دسترس است، این است که او متولد ۱۹۴۳ است و آتارش را به زبان ایتالیایی می‌نویسد، گرچه آتارش به زبان‌های مختلفی در دنیا ترجمه شده‌اند. طی سال‌ها خبرنگارهای بسیاری در تعقیب و گریزهایی کاراگاه‌گونه سعی بر افشای هویت اصلی او کرده‌اند و در این مورد حدس‌هایی زده‌اند، ولی به‌رحال هویت اصلی او در پرده‌ای از ابهام است. نویسنده خودش در این باره می‌گوید: «نویسنده باید همواره خود را کنار بکشد و در سایه بایستد. تا اجازه دهد خوانندگان به عنوان اول شخص فقط تحت تأثیر داستانی که در حال خواندن آن هستند قرار بگیرند. بدون اینکه تحت تأثیر این موضوع قرار بگیرند که نویسنده آن کیست.» به نظر می‌رسد او نویسنده‌ای است متعهد به اصل «مرگ مؤلف»، متعهد به اینکه مهم نیست «چه کسی» خلق کرده، مهم این است که «چه چیزی» خلق کرده است.

در دسرساز» در سال ۲۰۰۶، «دختر گمشده» در سال ۲۰۰۸، «سفر یک نویسنده» در سال ۲۰۱۶، «ساحل در شب» در سال ۲۰۱۶ و «اختراعات اتفاقی» در سال ۲۰۱۹ است. اما شاخص‌ترین اثر او «داستان‌های ناپل» است که در چهار جلد با عنوان‌های «دوست باهوش من»، «داستان یک اسم جدید»، «آن‌ها که می‌روند و آن‌ها که می‌مانند» و «داستان کودک گمشده» بین سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۵ نوشته شده‌اند.

از گذشته‌گریزی نیست

چهارگانه ناپل خاطرات النا گرگو از کودکی، نوجوانی، جوانی، میانسالی و دوران پیری‌اش که عجین شده با شخصیتی به اسم لی‌لا، درست بعد از پایان جنگ جهانی دوم تا به امروز است. النا و لی‌لا دو دوست، هم‌محلای و هم‌کلاسی هستند که خواه ناخواه زندگی‌شان به هم گره خورده است. آن‌ها در محله‌ای فقیرنشین در شهر ناپل زندگی می‌کنند و به واسطه تلاش‌های تحصیلی النا و روابط عجیب‌لی‌لا کم‌کم خواننده را با خودشان در سراسر ایتالیا همراه می‌کنند.

آثار النا فرانته

رمان‌های فرانته به ترتیب سال‌های انتشار: «روزهای رها شدن» در سال ۲۰۰۵، «عشق

ایتالیایی بعد از جنگ جهانی دوم که تأثیر بسیاری بر اروپا داشت، دارد بین تفکرات کمونیستی و جریان روشنفکری دست و پا می‌زند و جان می‌گیرد.

زیر پوست احساسات زنانه

خاطرات این دو دوست اتفاق‌های عجیب و غریب و پرحادثه‌ای ندارد. اتفاق‌های زندگی آن‌ها همین‌هاست که برای من و شما رخ داده، همین‌ها که ما طی سال‌ها در کودکی و مدرسه و دبیرستان و دانشگاه از سر گذرانیم. آنچه این خاطرات را برجسته می‌کند، عیان کردن احساسات عمیق و درونی زن‌هاست که اغلب کمتر بروزشان می‌دهیم. احساساتی که ممکن است حتی خودمان به آن‌ها آگاه نباشیم، ولی وجود دارند. ترکیبی از حس عشق و صمیمیت بر لبه باریک حسادت و تنفر! چقدر شده که به رفتار و باحس صمیمی‌ترین دوستان حس حسادت داشتیم و بروز ندادیم؟ چقدر اتفاق افتاده که بهترین دوستان خیری مبنی بر موفقیتش و با عاشق شدنش به ما داده و ما در ظاهر ابراز خوشحالی کردیم، ولی در درونمان حس خوبی نسبت به آن خوشحالی نداشتیم و بی‌بروزش ندادیم؟ چقدر اتفاق افتاده که دل‌مان خواسته جای دوستان باشیم و با پدر و مادرم‌مان این‌هایی نباشند که داریم؟ چقدر شده که از روی حس حسادت مسیری در زندگی‌مان را پیش بردیم؟ چقدر شده که برای دوستان دل‌تنگ بودیم، ولی از سر بی‌معرفتی سراغش را نگرفته‌ایم؟ چقدر شده که با تمام وجود در جشن عروسی صمیمی‌ترین دوستان حضور پیدا کردیم، ولی در دل‌مان آرزو داشتیم که «ای کاش من جای عروس بودم!»

داستان‌های ناپل سرشار از این حس‌ها است. احساسات واقعی بروز پیدا کرده بسیار زریبوستی زنانه. در داستان‌های ناپل نفر سوم همه اتفاق‌ها و احساسات النا و لی‌لا مردان هستند؛ در واقع نوع روابط آن‌ها با مردهای اطرافشان است که منشأ تمام این احساسات است. نیمی بیشتر از این احساسات را رفتار پدران، برادران و همسران این دو دوست ایجاد می‌کنند، گرچه ما به‌عنوان خواننده بیشتر درگیر احساسات درونی زنانه این دو زن می‌شویم. در واقع در این مجموعه تمرکز بر نوع رفتار مردها نسبت به این دو دوست نیست، بلکه تمرکز بر تأثیری است که رفتارها و اجتماع بر احساسات درونی این دو زن می‌گذارد.

عدالت و آزادی کنار هم؟

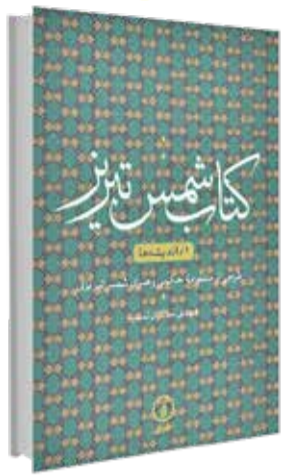
نگاهی به نمایشنامه ازدواج آقای می‌سی‌سی‌پی

فاطمه منصوری نصرآباد
مترجم

حمید سمندریان مترجم کتاب «ازدواج آقای می‌سی‌سی‌پی» در مقدمه خود برای این نمایشنامه فرودیش دورنمات درباره کم‌توجهی مخاطبان به این اثر گله کرده بود؛ حالا که آن را خواندم واقعاً موافقم. داستان با یک مرگ شروع می‌شود و ازدواج یک قاضی که همسرش را مسموم کرده با زنی است که او هم شوهرش را مسموم کرده است. داستان و شخصیت‌ها حول محور تعریفشان از آزادی، عدالت و عشق می‌چرخد. هر کدام از آنها هم روش مخصوص به خود را برای رسیدن به آن طی می‌کنند. هدف قاضی از ازدواج با زن و اصلاً داشتن شغل قضاوت اجرای عدالت و البته انتقام از مجرم‌ها است آن هم به شیوه‌ای که خودش باور دارد. آخر تمام هم و غم این مرد نبودن عدالت مدنظرش است در جامعه و سیستم قضایی. هدف زن، آناستازیا، از ازدواج با قاضی و روابط عاطفی گذشته و حال حاضرش هم رسیدن به آزادی است. آزادی‌ای که منجر به روسپی‌گری می‌شود. در کنار این دو شخصیت، دو نفر دیگر هم هستند. یک کمونیست افراطی که تمام تلاشش را می‌کند ارزش‌هایی که خود او به آنها باور دارند احیا شوند و چون به دید او روس‌ها اصلاً مناسب ارزش‌های کمونیستی نیستند پس خودش باید رهبری را برعهده بگیرد. دیگری پزشکی است که به قول خودش او هم طرفدار عشق و آزادی و البته صلح است و سعی می‌کند تا جای ممکن بیمارستان و پناهگاه بسازد و دنیا را تغییر دهد. یکی از نموده‌های عقیده آقای می‌سی‌سی‌پی درباره وضع کشور و مملکت در شخصیت وزیر دیده می‌شود. او هم برای رسیدن به اهدافش و رسیدن به بالاترین مقام قدرت با روی عزت و پاکی و شرافت می‌گذارد. فرودیش دورنمات واقعاً شخصیت‌های پخته‌ای تحویل مخاطب داده است. اما جدا از شخصیت‌ها خود فضا و شروع داستان نیز با خیلی از نمایشنامه‌ها متفاوت است. شروع داستان با پایان آن آغاز می‌شود؛ همان‌مرگی که گفتم. دورنمات این مرگ را به شما نشان می‌دهد و بعد چهاردیواری‌ای که قرار است همه اتفاقات در آن رخ بدهد را برایتان به تصویر می‌کشد و در نهایت شما را می‌برد به اتفاقات قبل وقوع حادثه! نمایشنامه‌ای تمیز و کوتاه!

فرودیش دورنمات واقعاً شخصیت‌های پخته‌ای تحویل مخاطب داده است. اما جدا از شخصیت‌ها خود فضا و شروع داستان نیز با خیلی از نمایشنامه‌ها متفاوت است. شروع داستان با پایان آن آغاز می‌شود

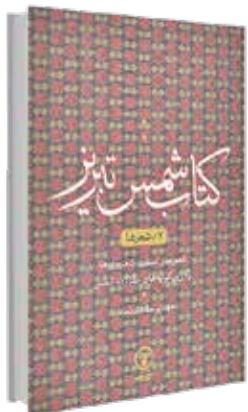
قدم به قدم در کنار شمس تبریزی

دو کتاب به دردبخور درباره آشنایی با شمس تبریزی

ریحانه میرحسینی
کارشناس ارشد ادبیات فارسی

همگی داستان‌های بسیاری از شمس تبریزی و مولانا چه در دوران مدرسه و چه در طول زندگی شنیده‌اید و آشنایی دارید و این را هم می‌دانید که مرید و مراد یکدیگر بوده‌اند. این گونه که به نظر می‌رسد اکثریت با آثار مولانا به نسبت شمس بیشتر آشنایی دارند و شمس را در سایه مولانا می‌بینند. حال اگر بدانید که شمس بود که مولوی را به جهان‌یان این گونه نشان داد و او را شکوفا کرد، علاقه‌مند می‌شوید از او بیش از پیش بدانید. مقالات شمس تبریزی کتابی حجیم است که ممکن است هرکسی به دلیل مشغله فراوان نتواند آن را بخواند و با اندیشه شمس آشنا شود. اگر وقتش را دارید که به شما کتاب مقالات شمس تبریزی با توضیح دکنتر محمدعلی موحد را پیشنهاد می‌کنم که انتشارات خوارزمی آن را در چندین نوبت به چاپ رسانیده است و همراه با توضیحات خوب و کامل در اختیار مشتاقان قرار دارد. ولی اگر دوستدار شناختن شمس و اندیشه او هستید و هم می‌خواهید داستان‌ها و سخنانی را که در مقالات آورده است با حجم کمتر و مطالب مهم‌تر بخوانید این قسمت را از دست ندهید. این مجموعه کتاب شامل دو جلد است که با نام‌های «شمس تبریز: اندیشه‌ها» و «شمس تبریز: شعرها» به چاپ رسیده است. این دو کتاب حاصل زحمات مهدی سالاری نسب بوده و انتشارات آن را در اختیار علاقه‌مندان و مخاطبان قرار داده است. در کتاب اول با عنوان اندیشه‌ها با مباحثی مانند گاه‌شماری از زندگی شمس، نظرات او درباره انسان و هستی و چیستی آن، سلوک عرفانی، حقیقت خدا و راه تقرب به حقیقت، عشق و مصداق‌های آن در مقالات، عشق شمس و مولانا، هنر رفتاری عرفا، زبان شمس و ویژگی‌های دستوری آن آشنا می‌شوید و مصداق‌هایی هم برای آشنایی بیشتر شما در کتاب آمده است. خلاصه که کتاب کاملی است برای آشنایی با شمس و حال و هوای او. کتاب دوم با عنوان شعرها، حاوی جملات و قطعاتی است از مقالات شمس تبریزی، زیر سه عنوان شعرمنثور، شعراوه و گزین گویند. یعنی قطعات انتخابی با شعری کامل و مستقل لحاظ شده‌اند یا بسیار نزدیک به شعر. و یا مضمون حکمی عبارت، همراه با لطف و زیبایی بیان، باعث ورودش به این مجموعه شده است. اگر این کتاب را ورق بزنید آن چنان شعرها و حکمت‌های شمس برای شما جذاب و خواندنی جلوه می‌کند که در مدت کوتاهی آن را تمام می‌کنید و بیشتر به ادبیات عصر کلاسیک علاقه‌مند می‌شوید. خصوصاً جلد دوم آن که به مانند دفتر شعری است حاوی ۳۶۰ قطعه از شعرهای منثور شمس تبریز همراه با توضیحاتی کوتاه و مفید. یکی از این شعراوه‌های بی‌نظیر را با شما شریک می‌شوم. بخوانید و لذت ببرید.

خنک آن که چشمش بخسبد و دلش نخسبد
وای بر آن که چشمش نخسبد و دلش بخسبد

این مجموعه کتاب شامل دو جلد بررسی اندیشه و شعراوه‌های شمس است که با نام کتاب شمس تبریز به چاپ رسیده است. این دو کتاب حاصل زحمات مهدی سالاری نسب بوده و انتشارات آن را در اختیار علاقه‌مندان و مخاطبان قرار داده است